Doina Drăguț

JOCUL MINȚII

EDITURA UZP
UNIUNEA ZIARIȘTILOR PROFESIONIȘTI DIN ROMÂNIA

Doina Drăguț

Jocul minții

DOINA DRĂGUȚ

Jocul minții

poeme

EDITURA UZP
UNIUNEA ZIARIȘTILOR PROFESIONIȘTI DIN ROMÂNIA

2022

Coperta & DTP: Doina Drăguț

© Doina Drăguț

Editura UZP, 2022

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DRĂGUȚ, DOINA
Jocul minții / Doina Drăguț – Bucureşti: Editura U.Z.P., 2022
ISBN 978-630-6504-18-3

821.135.1

ISBN 978-630-6504-18-3

Prefață

Poezia ca o permanență în continuitate

1. Poesisul ca extract cultural

Scriitura comprimată a Doinei Drăguț este emanația unei imense singurătăți. Autoarea noii cărți de poeme mizează într-adevăr pe „Jocul minții". Ludicul e însă punctualist-convergent „spre limita unui înțeles ascuns în sine însuși", adică obscur (abscons) în numele acelei ambiguități care oferă fie semnificații alternative, fie simultaneitatea semnificațiilor, fie combinarea lor neconcordantă.

Convinsă de puterea verbului autoarea „Jocului minții" subînțelege un adevăr mai amplu: încercarea de a se armoniza cu lucrurile dimprejur. „Pe poteci necunoscute cu închideri prelungite în deschideri care scapă timpului... cu o formă răsturnată-n așezări." Ea, poeta de geometrii noneuclidiene, execută un zbor lăuntric „c-un opal în vechi oval" – precum Dan Botta – în eon transbarbian, dar ca să deschidă „clipe adâncite în mister și-n parabole ce poartă-n ele măreția unui sens ascuns" – precum în interbelic, Lucian Blaga – „spre o ultimă finalitate ce transcende spre revelatoare înveșnicire".

Poeta, una evident tributară poeticilor moderniste, brodează reiterativ pe toposul oglinzilor „într-un sens neperturbat de incertele simetrii ale sfârșirii ca să descopere orizonturi cu întregiri fără contur spre desăvârșite pierderi în neantul formei."

Însă când „dorurile în cascade năvălesc; vorba perfectă” și tabuiza(n)tă „e absența vorbei”, adică tăcerea imuabilă și temeinică, adică aceea din care s-a născut „lumea ca un vârtej” (Ezra Pound îi zisese vortext iar poeticitatea devenise vorticialitate – n.m.).

Întâlnind adesea în esența sa nepotriviri cu sine, autoarea se simte uneori exterioară lumii ce-o domină pe dinăuntru și atunci își vede chiar „izvorul întregii existențe” de unde o să purceadă într-o nouă autocunoaștere: dinspre arhetipuri spre o altfel de curgere pe „două râuri paralele”; prilej pentru poetă să jocularizeze, să grefeze, pe un fond folcloric (și tot ca Dan Botta – n.m.), balada dedicată propriilor ochi, citându-l postmodernistă, și pe Ion Barbu „După melci”, cum în urmă cu două trei decenii Ioan Stratan: „din somn greu m-am desfăcut / și-am țâșnit către oglindă” (Drăguț, 2022, p.11).

Citindu-i pe îndelete cartea „Jocul minții”, avem revelația cuvenită că poeta Doina Drăguț cultivă poesisul ca extras cultural, sincretic și sincritic. Ca și Petru Mihail Gorca, ea se lasă vegheată de „steaua din oglinda visului”, iar steaua ei de gânduri e fascinată „de gravitatea lumii”. Cerul nopții e unul de proveniență romantică (precum cel din „Existența romantică” a lui Edgar Papu atunci când el comentează lirica eminesciană) și o atrage – citez – „ca o prăvălire-n muzică și în visare fără timp și fără loc”. Poeta se simte „tulburată doar de forța fanteziei”. Izbucnește „într-un elan vital și peste tot se iscă armonie.”, iar „fluturi de lumină în fiori o îmbracă de la creștet până la tălpi”, ca ea să renască „într-o revărsare de faimă temporară”; apoi „sporind spre alte înțelesuri” strânge în brațe necuprinsul, tot în descendența blagiană, „iar în cercuri rupte de început pe copite caii poartă ropot de lumină”.

2. Adeverirea neantului

Ispite constante rămân pentru Doina Drăguț, poeticile lui Valery și Barbu, gândirea abstractă, vederea limpezită și clară, spiritul geometric, vidul semantic al oglinzii, fiorii crescuți în profunzimi înșelătoare „între semn și semnificație" întrucât „și golul este o formă iar un gând cuprins în fapte modelează corpul propriului destin". În definitiv „într-o perfecțiune a pierderii sensului urcând așezarea între cer și cuvânt nimeni nu te poate înșela / tu singur te înșeli asupra celorlalți"; căci totuși „nimic din ceea ce aparține fondului nu are supremația. Pe când forma învelește totul. Aici este unicul sens al Poeziei" (Valéry, 1989, p.762). „Umplerea vidului nu poate fi sfârșită... iar cel ce știe să vadă frumosul ca expresie deplină a unui punct este un om bogat". Drept consecință „nu-l afectează pierderile permanent și pretutindeni devine egal cu ceea ce este profund" căci „unicul este cauza tuturor".

Doina Drăguț – cred eu cu netrucată modestie – și-a identificat unicitatea stilului ei poescovaleryanoeminesciană; în ceea ce-o privește, într-adevăr, „germenele de lumină" este punctul ce deschide calea „profunzimilor de jocuri". Concomitent – cum ar obiecta Valéry (cu vreo futuristă ocazie – n.m.) – „orice dispozitiv poetic se sprijină pe un fapt de matematică învăluit" (Valéry, 2021, p.248). Automat, „libertățile devin captive formelor abstracte", iar noi, poeții, „încercăm să dăm o formă informului să armonizăm funcția cu esența... urmând calea propriei naturi". „Misterioase rugăciuni" se fluidizează în metafore ale unui sistem pur: de „cumpăniri învăluite-n sunet de vioară care ridică-n neștiute sfere topite cântece în misterioase rugăciuni". Alteori, poeta interpretează – după cum precizează și Hugo Friedrich atunci când se referă la Mallarmé - lirica înțeleasă ca rezistență, ca muncă și ca joc. Idealitatea, absolutul, neantul sunt moduri de

cugetare transplatonice. Pentru Doina Drăguț, ca și pentru Charles Baudelaire, transcendența e deseori goală: sfidarea plinului ontologic prin acest concept al neantului trădează radiația unei propoziții celebre mallarméene: „Neantul e adevărul” (Friedrich, 1998, p.122).

Repunând în discuție izotopia neantului-limbaj, Doina Drăguț frapează evident, trezind criticile neavenite ale unor receptori categoric „inculți” inutil patetici și îndârjiți prostește. Metoda lui Stéphane Mallarmé constă în dislocarea realului prin abolire, anulare, suspendare (în apropierea sa întâlnim termeni înrudiți: lacună, gol, absență – n.m.). Călcându-i pe urmele durabile lui Mallarmé, poeta este ea însăși prin jocul cuvântului pentru că din el emană „noțiunea pură” de poezie ca „distrugere a concretului” în favoarea devenirii lucrului în idee pură, entitate spirituală. Consecința e inevitabilă: odată angajată pe acest drum poezia devine o activitate care, foarte singuratică, își proiectează jocul oniric și muzica magică într-o lume anihilată. Căci ceea ce exprimă poezia în ultimele ei straturi semantice sunt figuri și tensiuni abstracte într-o infinită polivalență semantică (Friedrich, 199, p.125).

„Jocul nebun de culori îmbietoare” provoacă semnelor arbitrare o motivare intrinsecă și „nemăsurate preschimbări... în zbor întârziat în alb desfășurat spre infinit... în ceas ascuns... cu contur în vag delir... într-un timp desăvârșit... unde vedenii în dezacord risipesc mișcarea în subtile spații ireale”.

Programatic-doctrinar, Doina Drăguț mizează pe „eliberarea de efemer”, „decantare de imagini”, „acumulări de noțiuni”, „emoții cristalizate în armonii”, „neantul formei”, „atingerea absolutului”, „cultivarea calmului”, triada armonie-delir-frenezie, „urcușul spre sine” pe „calea de regăsire”, stăpânirea de sine prin recursul la extensia în viitor ș.a.m.d.

Ion Popescu-Brădiceni

ora comprimată

o imensă singurătate
într-o oră comprimată
în puncte ce converg
spre limita unui înțeles
ascuns în sine însuşi
mă-nconjoară

într-o viață tulburată de dorințe
îndoielnic şi profund
încerc să mă armonizez
cu lucrurile dimprejur
pe drumul ce se leagănă
printre valuri de lumină
ce se revarsă în cascade

sunt erori în orice adevăr
ca într-o tăcere ce întrerupe
curgerea continuă

zbor lăuntric

pe poteci necunoscute
cu închideri prelungite
în deschideri
într-o lume care scapă
timpului
pe distanțe aproximate
cu măsura dorului
în profundă înțelegere
şi posibilitatea de asimilare
a oricărui gând
cu o formă răsturnată-n aşezări
trec venind în zbor lăuntric
c-un opal în vechi oval
ce deschide clipe adâncite
în mister
şi parabole ce poartă-n ele
măreția unui sens ascuns

spre o ultimă finalitate
ce transcende
spre revelatoare
înveşnicire

incerte simetrii

ample priviri în simple oglinzi
într-un sens neperturbat
cu incerte simetrii
ale sfârşirii
în zbucium zadarnic
descoperă orizonturi
cu întregiri fără contur
spre desăvârşite pierderi

în neantul formei ne adâncim
eliberați de orice ataşare
când dorurile în cascade
năvălesc
iubim desăvârşit
dar în mod diferit
şi încercăm să evităm
ceea ce e de neevitat
ştim că vorba perfectă
e absența vorbei

lumea ca un vârtej

imuabil şi temeinic
mă desprind de orice formă
şi descopăr lumea ca pe un vârtej

reflectată-n ochii mei pădurea
îmi hrăneşte gânduri
ce destramă cerul

adaug freamătului meu timp
pentru a-mi cunoaşte
propriul univers

întâlnesc adesea
în esența mea
nepotriviri cu mine
uneori mă simt exterioară
lumii ce mă domină pe dinăuntru
alteori văd cum cerul se deschide
şi stelele se lămuresc
în mine cresc nedumeriri
iar gândurile disipate mă înlocuiesc
şi văd izvorul întregii existențe

ochii mei

deodată ochii mei
au început să curgă
două râuri paralele s-au făcut
şi curgeau, curgeau, curgeau
şi nici maluri nu aveau
unde verzi în spațiu unduiau
eu priveam înstrăinată cum
peşti verzi în sus şi-n jos săltau
erau chiar şi crocodili
mă gândeam atunci la Borges
ba şi la Homer
auzeam o muzică difuză
din *Oedip*-ul lui Enescu
şi simțeam cum totul
dispărea în mod treptat
iar problema timpului
era doar problema mea

din somn greu m-am desfăcut
şi-am țâşnit către oglindă
ochii mei frumoşi erau la locul lor
două boabe de smarald
mă priveau mirat şi blând

steaua mea de gânduri

prinsă-n vraja unei stele
de gravitatea lunii fascinată
cerul nopții parcă mă atrage

ca o prăvălire-n muzică
şi în visare
fără timp şi fără loc
tulburată doar de forța fanteziei
izbucnesc într-un elan vital
şi peste tot se iscă armonie
printre clipe o liniște profundă
se scufundă în deschideri
şi nu mai pot deosebi nimic

prinsă ca într-o absență
intru-n pliuri de neant
şi însumări de goluri
umplu împrejurul meu

în foşnet de şoapte subțiri
mă desprind de mine
şi într-o revărsare
de faimă temporară
curăț timpul de umbra dintre noi

îmi simt urmele în aer
ceața-mi fuge de pe umeri
fluturi de lumină în fiori mă-mbracă
de la creştet până-n tălpi

şi un şir de gânduri trece
printr-un punct extins
ce apoi devine cerc
cu un centru pretutindeni
printre trepte difluente
se desfac în unduiri
lamuri ce se-nalță în cascade

plinătatea lumii este un vârtej
peste care se arcuieşte zborul
cu fiecare clipă însumată
într-un întreg nemărginit

izbucnită din adânc de cer
în deschideri de zefir
ziduri incolore-nalță
ca o pierdere de lume
steaua mea de gânduri

ropot de lumină

ore sparte de îndoieli
mă cuprind fără măsură
adâncindu-mă în vreme
şi-n seninul spațiilor mă-nfior

într-un soi de destrămare
ca într-o întrebare goală
cu un salt sfidându-mi timpul
şi sporind spre alte înțelesuri
strâng în brațe necuprinsul

iar în cercuri rupte
de început
pe copite caii poartă
ropot de lumină

profunzimi înşelătoare

cresc fiori în profunzimi
înşelătoare
între semn şi semnificație
şi golul este o formă
iar un gând cuprins în fapte
modelează corpul
propriului destin

într-o perfecțiune
a pierderii sensului
urcând aşezarea
între cer şi cuvânt
nimeni nu te poate înşela
tu singur te înşeli
asupra celorlalți

nu există...

umplerea vidului
nu poate fi sfârşită
înainte şi după se urmăresc
iar cel ce ştie să vadă
frumosul ca expresie
deplină a unui punct
este un om bogat

nu-l afectează pierderile
permanent şi pretutindeni
devine egal
cu ceea ce este profund

nu există nimic
din cele existente
nu există nici primul
nu există nici ultimul

unicul este cauza tuturor

punctul ce deschide calea

nicio posesiune
nu are valoare
iată descoperirea
goliciunii vieții
calea din trup
este un drum închis
mintea corporală
condusă de dorințe
află
în cele din urmă
inutilitatea efortului
germenele de lumină
este
punctul ce deschide calea

profunzimi de jocuri

extensia clipelor împarte
eternitatea în câturi
şi resturi variabile

libertățile devin captive
formelor abstracte

empatia învolbură profunzimi
de jocuri ale minții

unii ştiu despre nimic
alții nu ştiu despre tot

prețuiți şi disprețuiți
pot fi concentrați
şi dispersați

lumea dinafară

sub greutatea propriului destin
ceea ce nu trăim la timp
niciodată nu trăim

încercăm să dăm o formă
informului
să armonizăm funcția
cu esența

căutăm o poartă de acces
spre lumea dinafară
urmând calea propriei naturi

misterioase rugăciuni

lumini învolburate rătăcesc
printre plecări venite
din sosiri de nicăieri
căutând posibilitatea ieşirii
din scurgerea timpului

umbre grele lunecă în cercuri
fără margini
prin depărtarea-ndepărtată
ca o pierdere în formă goală

un drum vremelnic prin aerul
unduit de aripi nevăzute
se deschide în punctul
fiecărui gând

cumpăniri învăluite-n sunet
de vioară
ridică-n neştiute sfere
topite cântece
în misterioase rugăciuni

durata trecerii

în durata trecerii evolutive
primăveri renasc în joc nebun
de culori îmbietoare
prin largi cuprinderi
nemăsurate preschimbări
se pierd în ceas ascuns
printre neclintiri de clipe iluzorii
încercate aiurea de încercări
cu contur în vag delir

se ridică-n viduri prăbuşirea
din adâncimi nelimitate
prelungirile se alungesc
în zbor întârziat în alb
desfăşurat spre infinit

într-un timp desăvârşit
vedenii în dezacord
risipesc mişcarea
în subtile spații ireale
curg în vise veşnice uitări
se goleşte somnul de amintiri

eliberarea de efemer

înțelesuri fără înțeles
inundă închipuiri în depărtări
cu căderi într-un răsfrânt abis

curg aproximări
în orice amănunt
orizonturi în adâncuri
se scufundă
revărsări de fantezii nestingherite
în al vieții cerc gonesc

de umbra unui gând
se sparg cuvintele
în fluturi de lumină
cu petreceri difuzate-n amintiri
de întoarceri înapoi
unde eliberarea de efemer
ia forma zborului

labirint de linişti

lucrurile înfloresc în ochi
deschis spre marile iubiri
într-o întindere de seară
în labirint de linişti şi nădejdi
timpul se adună
într-un fluviu de culori

gând închis în larg deschis
adânceşte-n linii circulare
relația cu priveliştea internă
ce se scaldă-n efemer

prăvăliri în adevăr
adâncesc în înveliş revelator
aspirații ce transcend în ideal
iar în faimă temporară
creşte-n zori tăcerea
prin mirajul urmelor de rouă
pe copite rătăcite-n iarbă

în suave-mbrățişări
şi în tandrele chemări
pretutindeni mă avânt

clipa prielnică

dacă adâncim o profunzime
putem găsi poarta esențelor
profunde
şi auzim cum picură
tăcerea

cu inima netulburată
de invidii şi mistere
simțim cum trece ca o umbră
viața pe sub podul anilor

prin vidarea spiritului
de dorințe
şi captarea energiei
ancestrale
fără a căuta negări
sfărâmate-n judecăți
ne putem adapta la clipa
prielnică

golul lăuntric

văzutul conferă posibilități
dar nevăzutul permite
utilizarea lor

așa cum de interiorul vasului
modelat
din lut
depinde folosirea lui
doar golul lăuntric
asigură
utilitatea exteriorului

iar noțiunile
se grefează-n teorii
și se găsesc expresii
în reflexul mișcător
cu transformări
reprezentate
în fantastic nevăzut

destine fragmentate

cu cât mai mult ne adâncim în timp
ne împuținăm în trup şi amintiri
- învățătură cuprinsă în nimic -
întoarsă evoluție identitatea
imită o lume cândva trăită
ne sprijinim în dezolare şi speranță -
refugiu în etern
amestec de ură şi iubire
pământ şi cer -
serii divergente
cu limite la infinit
însumând mereu
destine fragmentate

decantare de imagini

tăcerea din volbură pică
şi sparge în clopot chemări
se rotesc vârtejuri albe
în spirală
muzici vagi descind
în dans
nu există centru fără margini
- vise colorate -
vrajă prelungită-n existență
decantare de imagini
pierdere în consistență

chip rodit de linişte
în cerc închis
creştere neîncetată-n
nemişcare

acumulări de noțiuni

emoții cristalizate
în armonii
materializează spațiul
strâns în obelisc

ore vechi bătute-n turn
trec abstract
în forme timpul

printr-un ochi evanescent -
echilibru în etern
acumulări de noțiuni
în sfere
triumfă pur
în ideal

neantul formei

pe calea de regăsire a începutului
în neantul formei ne adâncim
limitele sunt neclare
şi se suprimă totul
fiecare îşi descoperă sinele
şi se eliberează de orice ataşare

din scurgerea succesivă a clipelor
unii îşi înfăptuiesc o scară
şi voiesc de voia lor la cer să suie
crezând că în fiecare vers este un univers

alții îşi împart eternitatea lor de-o clipă
cu vechi eterni iluştri căzuți în veşnicie
crezând în starea lor de fericire

de multe ori încercăm să evităm
ceea ce este de neevitat
uităm că vorba perfectă
e absența vorbei
că tăcerea întrerupe curgerea continuă
şi ca şi vidul uneşte contrariile
că la o întrebare goală

există un răspuns fără conținut
uităm că nenorocirile
lovesc fără discernământ
că există oportunități egale pentru toți
şi că viața este formată din evenimente
pe care nu le putem alege

dar în viața unui om
fiecare eveniment are un înțeles
iar durata vieții este predeterminată
astfel încât să trecem
prin toate evenimentele
care ne formează destinul

o lume neînțeleasă

se deschide o lume
neînțeleasă
depărtările evoluează
priviri oblice traversează
umbre cu forme dizolvate
linii circulare adâncesc
relația prin detaşare
şi devieri în existențe

ne înfăşurăm în aparențe
şi devenim orice altceva
ce se desface din oprire

într-un timp de întindere profundă
ce ne îndeamnă către centru
în mişcare regresivă
naşterea şi moartea
se amână circular şi coincid

închişi în libertate
într-un echilibru instabil
ne adăpostim în cercul gol
şi neîmplinit
ne privim din altă parte
din afară ne privim

şi prin revărsări depline
epuizăm restul neparcurs
într-o vreme scurtă
ce ne înfăşoară
într-un tot
cu sensuri simultane

trecere înafară

înaintea mea merge drumul
cu unduirea rece a şarpelui
descolăcit de pe un gând
cu fiecare pas acumulat
descresc tot mai mult
şi trec prin timp înafară
ca printr-o noapte deschisă

ecourile paşilor prin miriadele ceții
mă închid ca nişte abisuri

cu fiecare nouă înaintare
rămân uitată ca o permanență
în continuitate
cu desfăşurări spre infinit
totul pare suspendat
iar împrejurul concentrat
doar într-un singur punct

mă apropii tot mai mult
de capăt şi... dispar.

egal nemăsurat

merg prin noaptea ce nu se mai termină
egal nemăsurat strivind singurătatea
cu margini ce se subțiază în orizont
nesfârşitul gol se deschide ca o scorbură
prin care trec fluide gândurile neordonate
lumina se presimte risipită
şi întoarsă în ochiul descompus
ce impune trecerea în sensuri diverse
umbre sfioase orientate
reflectă poveşti fără urme
egalul echivalent cu nimic
odihneşte mişcarea
fără s-o poată opri
singurătatea uitată în margine
se face depărtare

unul după altul şi altul după altul
formează succesiunea
unde este egalul?
şi unde este mărginirea?
tăcut şi ascuns te închipui la mijloc
multiplicat.

punct înfiorat de timp

extremele ne închid
ca două eternități
între naştere şi moarte este un rest
ca o ultimă ramură între cer şi pământ
însufleţită de orizonturi
în destinsă degajare

între progres şi declin
există totdeauna un drum
ce se cheamă înțelepciunea de sine -
spațiu de liniştire
şi de încânturi în extaz

configurația spirituală
ne aproximează în gânduri
circumscrise unui punct de pornire
înfiorat de timp -
speranță

umbra gândurilor

cerul se adună-n pliuri de neant
ca tăcerea într-o fântână adâncă

mereu cu alte ape curge râul
peste umbra gândurilor
ce pot fi spulberate toate deodată

iar legăturile cele mai apropiate
pot fi zdrobite în clipa următoare

numai dragostea rămâne

absolutul se lasă atins

adun depărtarea lângă mine
şi o micşorez până se face punct

risipesc târziul până la orizont
şi lacom de timp se roteşte peste vise

apoi tot ce este în jur umplu cu vânt
şi cu aşteptare de îndoit cuvânt

absolutul pare că se lasă o clipă atins
de cel mai îndepărtat cerc al minții

lumina se conturează în aură
şi mă poartă indecisă

jocul minții

între dorință
şi accesibilitate
între şansă
şi necesitate
invocăm destinul
sau întâmplarea
puterea de-a îndura
schimbarea

prin jocul rafinat al minții
ne înălțăm
şi ne înțelegem rostul
limitați de legea
propriei gândiri

extensie în viitor

oportunitatea este prezentă
întotdeauna şi oriunde
dar nu aceeaşi pentru toți

orice element îşi are locul său
ordinea prevalează dezordinea
țintind spre culmile sublimului
într-un termen iluziv
nedeterminat
ambiguu

vedem ca o extensie în viitor
veşnicia ce durează dincolo
de începuturi
şi sfârşituri

argument sau îndoială

suntem limitați
în libertatea noastră
devenim captivii propriilor dorințe
viața este tulburată
de provocări
ale gândirii
ce întrerup curgerea continuă
în negații false
ce consideră realul
ireal
şi irealul
real
dincolo de argument
sau îndoială
într-o formă
a informului
există
şi nu există
simultan
concentrat şi dispersat

orologiul gândurilor

prin aer desenăm figuri
cu trupul în mersul
sprijinit de drum
sufletul este zbor
ce arcuieşte norii
în imagini

lumina-n cercuri cade
pe orologiul gândurilor
iar umbra se îndepărtează
ca o suflare

pliuri de neant

printr-un aer despicat
de aripi
într-o clipă
prinsă-ntr-o absență
intru-n pliuri de neant

însumări de goluri umplu
împrejurul meu
clătinându-mi firea

umbre dizolvate

mă scufund în gânduri
ca infinitul
încăput în necuprins
şterg distanțele
dintre tăceri
şi duc în margini
creşterile
pân' la cer

o poartă de lumină
se deschide
privirile
traversează
umbre cu forme
dizolvate

cărare de cuvinte

îți vedeam urmele în aer
prin lumina ce te înfăşoară
rădăcini în cer creşteau
fluturi albi desprinşi
din gândurile mele
alergau

în fiori mă-mbrac
din creştet până-n tălpi

ceața-mi fuge de pe umeri

curăț timpul de umbra dintre noi
şi aştern cărare de cuvinte
pân' la tine

gând emis

mergeam deodată
în toate direcțiile
căutându-mă

gând emis în planul luminii
din lumea luminii
ce creează-o formă
în planul formei

descriam
în acelaşi timp nemăsurat
dincolo de orice îndoială
locul geometric al ființei mele
efluviu ce se mişcă
după forma corporală

urmau apoi negații false
ce consideră realul ireal
şi irealul real

dar nu ajungeam niciodată
la mine

clipă însumată

trăiesc simultan
în tot ce mă-nconjoară

fără posibilitate de orientare
mânat din toate părțile
în mine totul se adună
cu o unduire ascendentă
ca o deschidere
în propriul meu interior

se desfac în sentimente
lamuri ce se-nalță în cascade
plinătatea lumii este un vârtej
gândurile se aşează în cuvinte

mă multiplic sau mă anulez
cu fiecare clipă însumată
într-un întreg nemărginit

mă adaug

mă adaug mie însămi
niciodată-ndeajuns

mă folosesc de timpul meu
şi trec dincolo de poarta
sufletului

nutrind gândul
de a-mi afla limanul
vreau ca tot ce împlinesc
şi slujindu-mă
de puterea-nchipuirii
printre trepte intermediare
difluente mişcătoare

cu indiferență
la câştig şi faimă
cu o aşteptare risipită
în valul alb
de îndoială
să rămână o amintire
peste care se arcuieşte zborul

echilibru

mă desprind de mine
şi-ntr-o revărsare
de faimă temporară
îmi cântăresc părțile

într-o parte realul material
atâta cât încape în mine

în cealaltă parte eu fără trup
- substanță afectivă şi volitivă -

se înregistrează oscilații în sus şi-n jos
apoi se instituie echilibrul -
cât trup atâta suflet

între cer şi cuvânt

melodia smulsă viorii
înalță în zborul cioplit
coloană-fără-de-sfârşit

urcând aşezarea
în val răsturnat
între cer şi cuvânt

lumina se înviorează
pe o răsucire de veac
lângă poarta-sărutului

pasărea-măiastră
concentrează împrejurul
şi cuprinde cerul

pe o masă-a-tăcerii
lângă o aprindere
flacăra înalță dorul

stare perisabilă

prin cădere
în starea perisabilă
a trupului
atingând punctul
de saturație
al goliciunii vieții -
tulburată de dorințe -
când fiecare
a fost liber
să aleagă să fie
constatăm
că nicio posesiune
nu are valoare
şi descoperim
în cele din urmă
inutilitatea efortului
de a progresa

armonia cu sine

lumina orientează
elementele naturii

magnetismul personal
farmecă şi fascinează
sau irită şi respinge

în armonie cu sine
îşi urmează
propria natură

doar pe sine
însuşi
avându-se model

puterea cuvântului

cuvântul are puterea
de a fascina
sau
de a înşela
de a lumina
sau
de a întuneca
de a înnobila
sau
de a defăima
de a adormi
sau
de a trezi

cuvântul
este prezent
întotdeauna
şi oriunde
dar
nu este acelaşi
pentru toți

libertatea

unii oameni cred
că sunt liberi
doar dacă nu sunt sclavi
sau dacă nu sunt
la închisoare
dar deseori
ei sunt legați
prin simțurile lor
de obiecte sau de ființe
ei se atașează
prin dorințe
și devin limitați
în libertatea lor
ei devin captivii
propriilor lor dorințe

a vorbi de libertatea
celor atașați
este ridicol și absurd
ca discuțiile despre
oprirea timpului
în loc

stăpânirea de sine

neîmpărțit și neamestecat
învolburat în profunzimi
de jocuri infinite
numai golul permite
locuirea

treptat
nu deodată
cuprinde-n sine însuși tot
nu ignoră timpul
dar se adaptează pe sine
veșniciei

odată cu trecerea anilor
toate își pierd puterea
doar în stăpânirea de sine
sporește măiestria

captiv al formelor abstracte

ordinea prevalează oriunde
în natură
mai puțin în om

nu există limite
nici pentru culmile sublimului
nici pentru valurile fanteziei

omul poate construi civilizații
dar tot el le poate şi distruge

orice element îşi are locul său
legile naturii sunt constante
şi stabile
doar omul progresează
prin propria voință
îşi urmează impulsurile instinctuale
în conformitate cu particularitățile sale
şi devine captiv
al formelor abstracte

relația specială cu timpul

încercau să depăşească limitele
se raportau la absolut
pe potriva firii lor

fiecare depindea
de posibilitatea
de a se deschide liber

duşi de dorințe şi întâmplări
nu făceau nimic
dar nimic nu rămânea nefăcut

se clătinau în aceeaşi direcție
cu vântul
în toate se-mpărțeau
golul din afara lor
le căuta formele

în relația specială cu timpul
nedeterminat rătăceau
la întâmplare

cuvintele destramă tăcerea

nu avem loc
alunecăm printre lucruri
formele scapă

cu desăvârşire
neatinşi de trecerea timpului
nu credem în nimic
mergem şi ne risipim
nimeni şi nimic
nu ne poate cuprinde

lumina se deschide
şi se-nchide
adevărul purifică
cuvintele destramă
năvalnic tăcerea
veşnic deschis
pretutindeni sufletul
răspândeşte călătorii

în mijlocul gândurilor -
nici un detaliu

puterea unui gând

în puterea unui gând
stă întreaga forță
a naturii
efemerul se transformă
în etern
suferința se preface-n
fericire
lumea e o mare
fremătândă
inima - un țărm
prietenul este un drum
duşmanul - un zid

cultivarea calmului

fiecare eveniment
are un înțeles
în viața unui om

forme variabile împart
fluviul întregii existențe
devorată de întrebări
bântuită de armonie
sau delir şi frenezie
ce-şi urmează propria natură
şi progresează
fără să înainteze
fără să atace
fără să cedeze
prin cultivarea calmului
sub greutatea
propriului destin

râu convergent

două maluri care curg
sprijină un râu
convergent spre limita
extremă
şi intersectat de vânt

căutându-se pe sine
frământat de vise şi de doruri
se revarsă-n stări de fericire-n
ochiul vast al mării
într-un timp de întindere
profundă

viața tulburată

viața tulburată de dorințe
se desfășoară ca plonjarea
sunetului în tăcere
şi pierde calea spre calmul
limpezirii unei ape agitate

spiritul rătăceşte detaşat
la întâmplare
părăseşte orice formă
şi suprimă orice

atâta timp cât omul
nu-şi descoperă sinele
el rămâne
un pribeag.

urcuş spre sine

bântuit de armonie
adaptat la ritmul cosmic
în urcuş spre sine însuşi
devorat de întrebări
el se caută pe sine
într-un strop
din timpul său

calea de regăsire

eliberat de orice ataşare
îşi lasă spiritul să rătăcească
se desprinde apoi de corpul său
şi părăseşte orice formă

luminişuri se desfac
în drumuri
apele se limpezesc
spre calea de regăsire -
care este începutul

un om

să fii *om* este uşor
să fii *un om* este mai greu
(*un om între oameni*)
lasă întotdeauna un loc
cât de mic greşelii
nu trebuie să fii perfect
ca să fii profund
ieri, azi, mâine - sunt
cele trei zile
care contează
începutul şi sfârşitul
coincid

aici şi acum

strategia prelungirii vieții
implică adeziunea
atașarea
într-un aici şi acum
iar nu părăsirea locului
rătăcirea
epuizarea
într-un acolo
şi altădată

plinătatea lumii

numai lumina permite
vederea în sine
şi realizarea absolutului

viața nu trebuie tulburată
de dorințe

cuvântul este începutul
tuturor lucrurilor

eu nu mă simt exterioară
lumii
dar simt plinătatea lumii
în interior

viața - ca un vis

în orice om
dorințele se ordonează
conduse de lumina
sentimentelor

unii caută sinele
autocunoaşterea
alții caută natura
dorința de putere
dorința de faimă şi renume
dorința de posesiune
dorința subiectului
sexual

dar dincolo de timp
orizonturile dispar
şi în final
omul înțelege
că viața sa
a fost un vis

realitatea sinelui

omul simte realitatea
sinelui în sine
nu ca existență
nu în existență
ci în detaşarea
sinelui
în eliberarea
sentimentelor
de natură
iar gândurile
echilibrate
îl conduc pe drumul
eliberării
de sine

dorințele din gânduri

conştient de propria
conştiință
neataşat şi calm
omului i se deschide
o lumină
şi o extensie nelimitată
a gândirii
îl transpune în toate lumile
ca într-o deschidere
şi de nimic neafectat
îşi urmează dorințele
din gânduri

logica guvernării universului

omul nu este rezultatul
unui accident
chiar dacă a fost
conceput în ignoranță
chiar dacă a fost
format în falsitate
chiar dacă a fost
destinat dispariției
el se află sub semnul
logicii ce guvernează
universul

labirintul existenței

deşi lumea este guvernată de legi
oamenii se lasă guvernați
în dezechilibrul provocat de firi
nedefinite
de sentimente şi dorințe
ce se pot opune legilor

descoperirea inutilității
tuturor eforturilor
şi starea de deşertăciune
ce urmează
determină omul
între o înțelegere distinctă
şi o alegere
să se întrebe cine este el
şi caută
în final
o cale de ieşire
din labirintul existenței

lumină concentrată

lumina concentrată
într-un singur punct
se desface-n raze-ramuri
ce tremură pe trunchiuri
şi coboară în cascade
peste tropote de cai
ce şterg urmele de rouă
prin adâncimi ameţitoare
până ce apele se lămuresc

pretutindeni

cerul este pretutindeni
şi permanent
la locul său
aşa cum cercul
este manifestarea
perfectă
a unui punct
aşa cum vidul
este o umplere
ce nu poate fi sfârşită
niciodată
şi chiar de e golit
el nu poate fi epuizat

ascendența spiritului

trec prin vid şi urc
tot mai intens
cu perfecțiunea pierderii
sensului

apoi intru într-o relație
de bine
cu mine însămi
într-o panoplie
de sonorități
şi o acumulare
continuă
a bucuriei
printre cai ce pasc
pe-un câmp imens

iar ascendența spiritului
continuă ca o topire
în lumină

oaspele întârziat

de fiecare dată ajunge mai târziu
rătăcirea îl caracterizează rar
puțin şi doar întâmplător
este capabil de ceva simplu

cu schițări sumare
alege calea cea mai bună
de-a veni în timp şi peste timp
puterea darului îl ispiteşte
şi devine la rându-i nelimitat
de generos în dăruire

cu privirea a stârnit
o rază de speranță-n mine
şi mereu la masă păstrez un loc
pentru oaspele întârziat

cu modificări de stări
şi un plus de noblețe sufletească

arborele vieții

cu cât ne concentrăm mai mult
spre o evoluție
pe scara intelectuală,
cu atât pierdem
adaptarea la realitate

gândurile descompuse
se risipesc în vârste
când un cerc se închide
un altul se deschide.

arborele vieții
exilat în afara
timpului intangibil
se înalță.

prelungire în existență

spațiul din jur se modelează
după relieful sufletului meu
trupul se cizelează
până la forma zborului
timpul pare suspendat
iar dimprejurul concentrat
doar într-un singur punct
absolutul se lasă atins
de cel mai îndepărtat
cerc al minții mele
lumina se conturează în aură
şi mă poartă indecis

tăcerea din volbură pică
şi sparge în clopot chemări
se rotesc vârtejuri albe în spirală
muzici vagi descind în dans
emoții cristalizate în armonii
materializează împrejurul
strâns în ore vechi bătute-n turn
ce trec abstract în clipe vremea
printr-un ochi evanescent
cu acumulări de noțiuni
ce triumfă pur în ideal

un cânt atins de aripi -
decantare de imagini
pierdere în consistență -
răsfiră-n cercuri de lumină
prelungirea-n existență

în ecoul ondulat al mării
bogății demente-n orizonturi
se scufundă
iar arborii în arcuiri geometrice
amețesc de înălțime

îngânări telurice ritmează
veşnicia în clepsidre
nopți târzii germinate-n melodii
sparg în sfere întâmplări
dintr-un spațiu depăşit
ziduri albe de tăceri lunecă
subtil spre adevăr

Postfață

Culmile sublimului și valurile fanteziei

1. Reducerea structuralității structurii

Misiunea acestui text, în loc de concluzii, își asumă dificila decriptare a unor coduri de-o poeticitate reducționistă la diferență și la „scriitura diferantă – adică în buclă", unde „dorința de centru" a Doinei Drăguț este funcția jocului însuși. Tocmai aici, între scriitura ca descentrare și scriitura ca afirmare a jocului recentrator, poate fi localizat poieinul originar, totul venind de la capătul nopții, din copilărie. „Totul pare suspendat iar împrejurul concentrat doar într-un singur punct". Apropiindu-se tot mai mult de acest centru ajunge la capăt și dispare. Dispariția aparține jocului (ca la Arghezi – n.m.) și îl leagă de moarte: Pe această „platformă" jocul este „egal nemăsurat strivind singurătatea"; „nesfârșitul gol se deschide ca o scorbură prin care trec fluide gândurile neordonate"; lumina „întoarsă în ochiul descompus (codul ca atare – n.m.) impune trecerea în sensuri diverse, reflectă povești fără urme; extremele ne închid ca două extremități: naștere și moarte, progres și declin, spațiu de liniștire și încânturi în extaz, înțelepciunea de sine și configurația spirituală: „legăturile cele mai apropiate pot fi zdrobite în clipa următoare" ca-n suprarealism. „Cerul se adună-n pliuri de neant ca tăcerea într-o fântână adâncă"; imaginea ne arată că centrul este fântâna, centrul e pragul de unde uneori absolutul s-ar lăsa atins. Departele înăuntru e un centru în centru, abisul, fără fundul redublării infinite. „Celălalt se află

în același” – exclamă Derrida (Derrida, 1998, p.394). Ca atare poeta procedează corect: „adun depărtarea lângă mine și o micșorez până se face punct... apoi tot ce este în jur umplu cu vânt și cu așteptare de îndoit cuvânt absolutul pare că se lasă o clipă atins de cel mai îndepărtat cerc al minții”. „Prin jocul rafinat al minții ne înălțăm și ne înțelegem rostul. Orice element își are locul său, ordinea prevalează dezordinea țintind spre culmile sublimului ambiguu dintr-un poem văzut ca o extensie în viitor „simultan concentrat și dispersat”.

Desigur „Orologiul gândurilor” e o „ars poetica” ce probează considerațiile din postfață. „Privirile traversează umbre cu forme dizolvate (Drăguț, 2022, p.42); poemul devine joc în joc, permutările sunt prinse într-o «istorie a sensului» căreia i se poate oricând readuce la viață originea sau anticipa sfârșitul sub forma prezenței (Derida, 1998, p.375).

Apropiindu-și drept telos (arche) reducerea structuralității structurii, Doina Drăguț își implementează fiecare „cărare de cuvinte” într-un limbaj semiotizat, situat din capul locului la nivelul semnelor, urmelor. Poeta are o asemenea viziune: „îți vedeam urmele în aer... rădăcini în cer creșteam... descriam locul geometric al ființei mele... urmam apoi negații false ce consideră realul ireal și irealul real”.

2. Cuvântul: începutul tuturor lucrurilor

Poeta, slujindu-se de puterea închipuirii, valorifică substanțele afective și volitive între care instituie echilibrul: „cât trup atâta suflet”. Versul îi e fie cioplit ca o coloană fără sfârșit fie „val răsturnat între cer și cuvânt”. Brâncuși animând cu transparență autoreferențială, Doina Drăguț fraternizează ca o altă poetă, adeptă a micropoemului-cristal, Zoe Elena Deju, dar

și ca o alta, Ileana Spineanu Morega, de la Motru (Drăguț, 2022, p.48).

În armonie cu sine, poeta își urmează propria natură doar pe sine însuși avându-se model narcisismul, care cumva de neevitat, îi îndreptățește aspirația la a poseda puterea cuvântului, diseminată în fascinație, perversitate, înnobilare, defăimare, obscurizare, adormire, trezire.

„Stăpânirea de sine" relevă o metodologie personalizată, la răspântie a golului ce permite locuirea (de care face vorbirea metafizică Heidegger – n.m.). În locuirea-ca-atare nu există limite nici pentru culmile abisului nici pentru valurile fanteziei. În pofida acestor decondiționări / dezlimitări, „omul progresează prin propria voință își urmează impulsurile instinctuale în conformitate cu particularitățile sale și devine captiv al formelor abstracte".

Revendicând „relația specială cu timpul", poeta speră ca formele ei poetice să scape neatinse de trecerea timpului. Ea se caută pe sine într-un strop din timpul său în care, tragic, începutul și sfârșitul coincid. Cuvântul este începutul tuturor lucrurilor. Viața-i ca un vis (tema e barocă – n.m.). Logica guvernării universului este amendată de starea de deșertăciune deși labirintul existenței îl obligă pe om să-și afle calea de ieșire din el grație sentimentelor și dorințelor ce se pot opune legilor.

Silviu Doinaș Popescu

CUPRINS

Prefață 5
ora comprimată 9
zbor lăuntric 10
incerte simetrii 11
lumea ca un vârtej 12
ochii mei 13
steaua mea de gânduri 14
ropot de lumină 16
profunzimi înşelătoare 17
nu există 18
punctul ce deschide calea 19
profunzimi de jocuri 20
lumea dinafară 21
misterioase rugăciuni 22
durata trecerii 23
eliberarea de efemer 24
labirint de liniști 25
clipa prielnică 26
golul lăuntric 27
destine fragmentate 28
decantare de imagini 29
acumulări de noțiuni 30
neantul formei 31
o lume neînțeleasă 33
trecere înafară 35
egal nemăsurat 36
punct înfiorat de timp 37
umbra gândurilor 38

absolutul se lasă atins 39
jocul minții 40
extensie în viitor 41
argument sau îndoială 42
orologiul gândurilor 43
pliuri de neant 44
umbre dizolvate 45
cărare de cuvinte 46
gând emis 47
clipă însumată 48
mă adaug 49
echilibru 50
între cer şi cuvânt 51
stare perisabilă 52
armonia cu sine 53
puterea cuvântului 54
libertatea 55
stăpânirea de sine 56
captiv al formelor abstracte 57
relația specială cu timpul 58
cuvintele destramă tăcerea 59
puterea unui gând 60
cultivarea calmului 61
râu convergent 62
viața tulburată 63
urcuş spre sine 64
calea de regăsire 65
un om 66
aici şi acum 67
plinătatea lumii 68
viața - ca un vis 69
realitatea sinelui 70

dorințele din gânduri 71
logica guvernării universului 72
labirintul existenței 73
lumină concentrată 74
pretutindeni 75
ascendența spiritului 76
oaspele întârziat 77
arborele vieții 78
prelungire în existență 79
Postfață 81

De aceeaşi autoare:

- ***Ceasuri de îndoieli***, versuri,
  Ed. Spirit românesc, Craiova, 1994;
- ***Arabescuri***, eseuri, Ed. Spirit românesc, Craiova, 1995;
- ***Detaşare într-un spațiu dens***, versuri,
  Ed. Spirit românesc, Craiova, 1995;
- ***Individualitatea destinului***, eseuri asupra individualității destinului în artă, Ed. Spirit românesc, Craiova, 1996;
- ***Spațiul din nelinişti***, versuri, Ed. Scribul, Slatina, 1998;
- ***Ochiul de lumină***, versuri,
  Ed. Fundației Scrisul românesc, Craiova, 2000;
- ***Suferințele unui redactor***, roman-jurnal,
  Ed. Alma, Craiova, 2006.
- ***Nelinişti prin timp***, eseuri, recenzii, cronici plastice,
  Ed. Sitech, Craiova, 2010;
- ***Timpul dintre valuri de lumină***, versuri,
  Ed. Fundației Scrisul românesc, Craiova, 2014.
- ***Gânduri de lumină***, poeme, Ed. UZP, Bucureşti, 2019.

Tipărit în România
SITECH
Craiova, Calea Unirii, nr. 147
Tel.: 0773 837 787
e-mail: editura_sitech@yahoo.com

întâlnesc adesea
în esența mea
nepotriviri cu mine
uneori mă simt exterioară
lumii ce mă domină pe dinăuntru
alteori văd cum cerul se deschide
şi stelele se lămuresc
în mine cresc nedumeriri
iar gândurile disipate mă înlocuiesc
şi văd izvorul întregii existențe

Doina Drăguț

ISBN 978-630-6504-18-3